

Duizenden vrijwilligers tellen de natuur

Persbericht van de VOFF april 2005

Nu het voorjaar is begonnen begint voor ruim tienduizend natuurliefhebbers ook weer het telseizoen. In Nederland is het tellen van planten en dieren voornamelijk een zaak van vrijwilligers. Vogeltellers gaan een uur voor zonsopkomst naar buiten om de broedvogels in kaart te brengen door te luisteren naar de vogelzang. Bij zonnig weer lopen vlindertellers hun vaste route en tellen de langsfladderende vlinders, anderen klauteren over hunebedden om daar alle korstmossen op naam te brengen en als het donker wordt gaan vleermuistellers op pad om, met behulp van een bat-detector, te onderzoeken welke vleermuizen er voorkomen. Gezamenlijk besteden die vrijwilligers naar schatting meer dan 300.000 uur per jaar in het veld op zoek naar planten en dieren. Dit jaar wordt een campagne gehouden om nog meer vrijwilligers te werven: www.telmee.nl.

De overheid heeft de natuurgegevens nodig om het natuurbeleid vorm te geven en ook om de regels die vanuit Europa worden gesteld te kunnen uitvoeren. De tellingen professioneel uit te laten voeren zou vele miljoenen euro's kosten en op de schaal waarop het door vrijwilligers gebeurt is het zelfs onhaalbaar. Ook natuurbeheerders als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de Provinciale landschappen leunen sterk op vrijwilligers voor het verzamelen van natuurgegevens. Deze organisaties willen weten welke soorten op hun terreinen voorkomen om er rekening mee te kunnen houden in het beheer, maar ook omdat ze voor een deel worden afgerekend op de aanwezige soorten.

Iedere teller heeft zijn eigen drijfveren om zoveel tijd te investeren in natuuronderzoek. Voor een deel van de mensen zit dat gewoon in het plezier van het buiten zijn, maar ook de fascinatie voor een bepaalde soortgroep en het feit dat door gegevens te verzamelen je een daadwerkelijke bijdrage kunt leveren aan de bescherming van die soorten speelt hierbij een rol. Hoe belangrijk deze argumenten ook zijn, het plezier dat men beleeft 'in het veld' staat voorop.

Een groot deel van de vrijwillige veldonderzoekers is aangesloten bij landelijke organisaties. Deze zorgen voor een goede verwerking en opslag van de gegevens. Daardoor zijn ze beschikbaar voor gebruik door overheden, natuurbeheerders en ook door particulieren en bedrijven. De meeste organisaties richten zich daarbij op een of enkele soortgroepen.

Ook al zijn er ongeveer 13.000 vrijwilligers geregistreerd, deze kunnen nog niet alle gebieden in Nederland voor alle soortgroepen onderzoeken. Daarom worden momenteel nieuwe vrijwilligers gezocht. Via de website www.telmee.nl kunnen belangstellenden door het beantwoorden van een aantal vragen zien welk veldwerk voor welke soortgroep het beste bij hen past. Zo krijg je te zien of je een vroege vogel bent of een nachtbraker, een zoonanbidder of een waterrat. Is dit eenmaal bekend dan kan men meer informatie krijgen over de projecten waar mensen voor nodig zijn. Bijna alle groepen, van paddestoelen tot zoogdieren en van zweefvliegen tot korstmossen zijn op telmee.nl te vinden.

De bij de VOFF aangesloten vrijwilligersorganisaties:

RAVON, Reptielen-, Amfibieën- en Vissen, www.ravon.nl

FLORON, Planten, www.floron.nl

SOVON Vogelonderzoek Nederland, Vogels, www.sovon.nl

VZZ, Zoogdieren, www.vzz.nl

NMV, Paddestoelen, www.mlf.sci.kun.nl/nmv

BLWG, Mossen, www.blwg.nl

EIS-NL, Insecten en andere ongewervelden, www.naturalis.nl/eis

NEV, Insecten, spinnen en duizendpoten, www.nev.nl

TINEA Stichting Faunistisch Onderzoek Nachtvinders, Nachtvinders

KNNV, Veldbiologie algemeen, www.knnv.nl

ANEMOON, Molusken (slakken) en zee-organismen, www.anemoon.org

De Vlinderstichting, Dagvlinders, nachtvinders en libellen, www.vlinderstichting.nl.